

Република Македонија
Влада на Република Македонија
Министерство за култура

Министерство за култура
на Република Македонија

Сектор за авторското
право и сродните права

ул. „Гуро Гаковик“ бр.61,
1000 Скопје,
Република Македонија,

тел.: +389 (0)23240
факс: +389(0)23240

е-адреса:

@kultura.gov.mk
www.kultura.gov.mk

Бр. 54-

Датум: 22.10.2012 г

Врз основа на член 140 став (3) и член 143 став (1) и (3) од Законот за авторското право и сродните права ("Службен весник на РМ" бр. 115/10, 140/10 и 51/11), а по повод Барањето мислење бр. 72-02 од 07.09.2012 година по однос на предметот на несогласување во врска со Предлог - општиот акт за определување на висина на надоместокот (Предлог - правилникот за надоместоците за користење на фонограми и изведби со Предлог – тарифата за надоместоци за користење фонограми и изведби) на Организацијата за колективно управување на правата на произведувачите на фонограми и уметниците музички изведувачи „ММИ“, Скопје со одредени корисници, односно категории на корисници¹, што, согласно Законот за авторското право и сродните права и Статутот на Организацијата за колективно управување на правата на произведувачите на фонограми и уметниците музички изведувачи „ММИ“ бр. 03/1 од 21.03.2012 година, Скопје се произнесоа по погоренаведените акти, Комисијата за посредување во авторското право и сродните права („Службен весник на РМ“ бр. 106/11), во законскиот рок, на својата Единаесетта седница, одржана на 22.10.2012 година, го утврди следното

МИСЛЕЊЕ

1. Во Предлог - Правилникот за надоместоците за користење на фонограми и изведби со Предлог – тарифата за надоместоци за користење фонограми и изведби на Организацијата за колективно управување на правата на произведувачите на фонограми и уметниците музички изведувачи „ММИ“, Скопје од 18.07.2012 година, потребно е одредбите од Тарифниот број 34; тарифни броеви: 6, 7, 8, 9, 10, 11, 12, 13, 14, 17, 18, 20, 21, 22, 23, 24, 25, 27, 32 и 33; како и Тарифниот број 39 и други, од Предлог - Тарифата за надоместоци за користење фонограми и изведби да бидат усогласени **со издадената дозвола за колективно управување** (Решение за давање дозвола за колективно управување бр.-54-5231/2 од 10.05.2012. - објавено во „Службен весник на Република Македонија“ бр. 60), кои се однесуваат на:

-ставање на располагање на јавноста, што претставува исклучиво право;

1

Стопанската комора на Македонија, Скопје; Стопанската комора - Здружение на угостителството и туризмот, Скопје; Стопанска комора за туризам на Македонија, Скопје; „ХОТАМ“ – Здружение на хотели, ресторани и кафетерии во Македонија, Охрид; „Македонија турист“ А.Д Скопје; „Фершпед“ А.Д. Скопје; Групација на националните радиодифузери при Стопанската комора на Република Македонија, Скопје; ТРД „Радио Канал 77“ ДООЕЛ Штип; „Македонски Телеком“ А.Д. Скопје; „Близоо“ ДООЕЛ Скопје; „Диги плус мултимедиа“ ДООЕЛ, Скопје; ЈСП – Јавно сообраќајно претпријатие, Скопје и Здружението на приватни превозници на град Скопје, Скопје),

- надоместок за јавно соопштување за изведбите што сами по себе се радиодифузни и на

-надоместок за изнајмување на видеограми.

2. Основите за пресметување на надоместоците за користење на правата за кои Организацијата за колективно управување на правата на произведувачите на фонограми и уметниците музички изведувачи „ММИ“, Скопје има дозвола за колективно управување, се предмет на регулирање со закон, а имено, се утврдени со членот 137 од Законот за авторското право и сродните права ("Службен весник на РМ" бр. 115/10, 140/10 и 51/11). Тие **не може да бидат предмет на поинакво утврдување со Правилник.**

Оттука, потребно е:

- тарифните броеви 20 наспроти 21, како и на 31 наспроти 35 од Предлог – тарифата за надоместоци за користење фонограми и изведби и нивните корелции – определување надоместоци според основот „приход“, односно „паушал“ - **соодветно да се уточнат** во насока на примената на критериумите од точките 1, 2 и 3 наспроти точката 5 на членот 137 од Законот за авторското право и сродните права, според кој: *„користење на правата да се нужност за вршење на дејноста на корисникот, односно зависи од нивното користење“ наспроти „ненужноста за вршење на дејноста, односно користењето, меѓутоа придонесува кон зголемувањето на пријатноста на крајните корисници“;*
- определување **на најнизок номинален (апсолутен) износ на надоместокот** согласно законската обврска од точката 4 на членот 137 на Законот за авторското право и сродните права, а при примената на критериумот од точките 1, 2 и 3 од истиот член на Законот.

3. **Висината на надоместокот за користење на правата** за кои Организацијата за колективно управување на правата на произведувачите на фонограми и уметниците музички изведувачи „ММИ“, Скопје има дозвола за колективно управување, определени во Предлог - правилникот за надоместоците за користење на фонограми и изведби со Предлог – тарифата за надоместоци за користење фонограми и изведби, **во најголемиот дел се во согласност со членовите 138 и 139** од Законот за авторското право и сродните права, издадената Дозвола и постојните меѓународни стандарди за определување на висината на надоместоците. Меѓутоа, потребно е **соодветно намалување на висината на надоместоците** за концерти и други манифестации – Тарифни броеви 36 до 38, бидејќи надоместоците се повисоки во случаите кога користењето на предметите на сродните права се агрегирани (истовремено се користат) со користењето на авторските дела, а дури во некои делови висината на надоместоците ја преминуваат границата на постојните меѓународни стандарди.

4. Комисијата за посредување во авторското право и сродните права, согласно Законот за авторското право и сродните права, **не е надлежна за давање мислење за мислењата и забелешките кои се однесуваат на законски утврдениот модел и систем за остварување на колективното управување на авторското право и**

сродните права во Република Македонија, што беа дадени од повеќето субјекти по повод Предлог - правилникот за надоместоците за користење на фонограми и изведби со Предлог – тарифата за надоместоци за користење фонограми и изведби.

Образложение

Организацијата за колективно управување на правата на произведувачите на фонограми и уметниците музички изведувачи „ММИ“ Скопје (ММИ) со Решение за давање дозвола за колективно управување на Министерот за култура бр. 54 – 5231/2 од 10.05. 2012 година (Објавено на 16.05.2012. во “Службен весник на Република Македонија“ бр. 60/12), доби дозвола за колективно управување (КУ) на следните права утврдени со нејзиниот Статут бр. 03/1 од 21.03.2012 година, што се во согласност со правата утврдени со Законот за авторското право и сродните права („Службен весник на РМ“ бр. 115/10, 140/10 и 51/11):

- Право на единствен надоместок на произведувачите на фонограми и уметниците музички изведувачи од јавно соопштување (јавно пренесување, радиодифузно емитување, радиодифузно реемитување и кабелско реемитување) фонограми со изведби издадени за комерцијална цел (член 131 точка 6 од Законот за авторското право и сродните права);

- Право на надоместок на уметниците музички изведувачи од радиодифузно емитување и од друго јавно соопштување (јавно пренесување, радиодифузно реемитување и кабелско реемитување) на своите изведби, што сами по себе се радиодифузни или се направени од снимка (член 131 точка 5 од Законот за авторското право и сродните права);

- Право на надоместок на уметниците музички изведувачи од изнајмување фонограми и видеограми (член 131 точка 4 од Законот за авторското право и сродните права).

На 10.09..2012., ММИ, согласно законската постапка определена во членот 140 од Законот за авторското право и сродните права (ЗАПСП) до Комисијата за посредување во авторското право и сродните права (Комисијата), согласно ЗАПСП, достави Барање мислење по однос на предметот на несогласување во врска со Предлог - Правилникот за надоместоците за користење на фонограми и изведби (Предлог-правилник) со Предлог – тарифата за надоместоци за користење фонограми и изведби (Предлог-тарифа) со одредени корисници, односно категории на корисници.

Во Барањето, ММИ се произнесе дека постапувајќи согласно член 140 од ЗАПСП, утврдиле Предлог – правилник со Предлог - тарифа и за нив било побарано мислење од корисниците, односно соодветните здруженија на корисници, односно нивните комори. Во врска со ова, бил објавен и јавен повик - објавен во еден од дневните весници (Дневник) и на веб страната на ММИ (www.mmi.mk) на 18.07.2012 . – каде сите корисници на овој вид сродни права биле повикани да дадат свое мислење. Исто така, Предлог-правилникот со Предлог - тарифата биле испратени и со препорачана пратка преку пошта до репрезентите на соодветните здруженија, односно комори на корисници, како и директно до определни поголеми корисници.

Кон Барањето, ММИ ја достави следната придружна документација:

- Предлог - Правилник со Предлог - тарифата на ММИ, усвоен на 21.06. 2012.;

- Мислења и забелешки од следниве корисници: Стопанска комора на Македонија; Стопанска комора на Македонија - Здружение на угостителството и туризмот; Стопанска комора за туризам на Македонија; „ХОТАМ“ – Здружение на хотели, ресторани и кафетерии во Македонија; „Македонија турист“ АД Скопје; „Фершпед“ АД Скопје; Групација на националните радиодифузери при Стопанската комора на Македонија; ТРД „Радио Канал 77“ ДООЕЛ, Штип; „Македонски Телеком“ А Д Скопје; „Близоо“ ДООЕЛ Скопје; „ Диги плус мултимедиа“ ДООЕЛ, Скопје; ЈСП – Јавно сообраќајно претпријатие, Скопје и Здружението на приватни превозници на град Скопје.

* * *

Комисијата, согласно членот 140 став (3) и член 143 став (1) и (3) од ЗАПСП, на еднаесеттата седница, одржана на 22.10.2012г. го разгледа Предлог – правилникот со Предлог - тарифата, другата документација и законските решенија, како и мислењата и забелешките од корисниците, што согласно ЗАПСП се предмет на произнесување од страна на Комисијата, потоа спорните прашања содржани во мислењата и забелешките, доставени во законскиот рок од 30 дена и оцени дека:

I За опфатот на правата за кои ММИ има дозвола за КУ со Решение за давање дозвола за колективно управување бр.-54-5231/2 од 10.05.2012.

1.1. Врз основа на увидот во Предлог-правилникот со Предлог-тарифа на ММИ, Комисијата констатира дека правата определени во Предлог-правилникот со Предлог-тарифа, главно **ги опфаќа правата за кои таа има дозвола за КУ** (Решение за давање дозвола за колективно управување бр.-54-5231/2 од 10.05.2012. - објавено во „Службен весник на Република Македонија “ бр. 60) од страна на Министерството за култура, освен Тарифниот број 34, што претставува право на користење во вид на ставање на располагање на јавноста. Тој вид користење претставува исклучиво право на соодветните носители на правата и како такво, **во целина не влегува во рамките на издадената Дозвола.**

Исто така, се констатира дека поголемиот број тарифни броеви , како 6, 7, 8, 9, 10, 11, 12, 13, 14, 17, 18, 20, 21, 22, 23, 24, 25, 27, 32 и 33 **не се однесуваат и на изведбите што сами по себе се радиодифузни**, ами само на фонограми издадени за комерцијална цел.

Вакава слична забелешка се однесува и на Тарифниот број 39 што не **се однесува на надоместокот за изнајмување на видеограми**, ами само на надоместокот за изнајмување на фонограми.

Затоа, Комисијата оцени дека постои можност дел од одредбите од Предлог– Правилникот со Предлог Тарифа, што инаку, се во опфат на издадената Дозвола, да се докорегираат со опфаќање и на користењата што се содржат во опфатот на Дозволата.

1.2. Во однос на една од покарактеристичните забелешки (изразена од Јавното сообраќајно претпријатие, Скопје, како и од соодветното здружение на такси превозници) дека: “... сметаме дека свој придонес би дала Вашата организација,

доколку јавниот превоз, односно користењето на фонограмите во автобусите бидат изземени од обврската за плаќање на надомест” не соодветствува со основните начела на ЗАПСП, како во делот за определување на критериумот на јавност, односно критериумот на достапност за користење на авторското право и сродните права (АПСП) во јавни објекти, што пак, како критериум влегува и во поимот на користење преку јавно пренесување, како дел од поширокиот корпус на користења -јавно соопштување.

II За основите за определување на надоместоците

2.1. Основите за пресметување на надоместоците за користење на правата за кои ММИ има дозвола за колективно управување, се утврдени со членот 137 од ЗАПСП и **не може да бидат предмет на поинакво утврдување со Правилник.**

Основите за пресметување на надоместокот од Предлог - правилникот со Предлог – тарифата, **во основа, односно во најголем дел, се целосно усогласени со соодветната законска одредба.**

Меѓутоа, одредбите од Тарифните броеви 20 наспроти 21, како и на 31 наспроти 35 од Предлог – тарифата и нивните корелции – определување надоместоци според основот „приход“, односно „паушал“ - **треба соодветно да се уточнат** во насока на примената на критериумите „*користење на правата да се нужност за вршење на дејноста на корисникот, односно зависи од нивното користење*“ (од точките 1, 2 и 3 од член 137 од ЗАПСП) наспроти „*ненужноста за вршење на дејноста, односно користењето, меѓутоа придонесува кон зголемувањето на пријатноста на крајните корисници*“ (од точката 5 од истиот член од ЗАПСП).

Воедно, при примената на критериумите од точките 1, 2 и 3 од член 137 од ЗАПСП, **треба да се има предвид законската обврска за определување и на најнискиот номинален (апсолутен) износ на надоместокот (од точката 4 од истиот член од ЗАПСП).**

2.2. Заради примерно појаснување на определена забелешка во врска со потребата на доставивање податоци заедно со плаќањето на надоместокот, изразена од Радио „Канал 77“ „...ние како организатори изнајмуваме други изведувачи на перформанси и музичари, како дел од некаков комерцијален проект, можеби сме должни да ја пријавиме приходната страна, но зошто да го пријавуваме и репертоарот“, Комисијата укажува на карактеристиките критериумот за користење на фонограмите - *користење на правата да се нужност за вршење на дејноста на корисникот, односно зависи од нивното користење и на критериумот - ненужноста за вршење на дејноста, односно користењето, меѓутоа придонесува кон зголемувањето на пријатноста на крајните корисници.*

Во првиот случај како основа за определување надоместокот се зема приходот што произлегува од користењето на фонограмите и во таков случај се доставуваат податоците за: остварениот приход од користењето и за користениот репертоар (т.н. плеј листи, шпалти и сл.) што, во крајна линија, е основа за правична распределба на надоместоците на соодветните носители на правата.

При користењето на вториот вид на користење, технички е неизводливо и предизвикува огромни несоодветни трошоци да се доставуваат податоци за приходот и за користениот репертоар, и затоа, како основа за определување на надоместоците

претставува паушалниот износ, што се определува со соодветно применување на критериумите определени во членот 138 од ЗАПСП.

III За определување на висината на надоместоците

3.1. Висината за определување на надоместоците за користење на правата за кои ММИ има дозвола за КУ, определени во Предлог – правилникот со Предлог – тарифата на корисниците **во најголемиот дел се во согласност со членовите 138 и 139** од ЗАПСП, издадената Дозвола и постојните меѓународни стандарди за определување на висината на надоместоците.

Согласно ЗАПСП, при определување висината на надоместоците се земаат предвид: Правата, видовите и обемот на нивно користење (т. 1 од ЗАПСП); бројноста на потенцијалните корисници (т. 2 од ЗАПСП); категоријата и големината на просторот (т. 3 од ЗАПСП); времетраењето и бројот на користењата (т. 4 од ЗАПСП); разликата на цените во работењето на корисникот поради користењето на делата, односно предметите на сродните права (т. 5 од ЗАПСП); структурата и природата на програмата (форматот на радиодифузниот сервис), согласно издадената дозвола за вршење радиодифузна дејност (кај радиодифузно емитување т. 6 од ЗАПСП); религиозните, културните, општествени и социјални интереси на корисниците (т. 7 од ЗАПСП) и интересите на младите и лицата со посебни потреби (т. 8 од ЗАПСП).

Користејќи ги наведените критериуми од ЗАПСП, Комисијата констатира дека висината на надоместоците за користење на правата за кои ММИ има дозвола за КУ, определени во Предлог - правилникот со Предлог – тарифата во најголемиот дел се во согласност со членовите 138 и 139 од Закон за авторското право и сродните права. Така, како пример, при определувањето на тарифните бреви во Предлог – тарифата, применети се тарифните броеви: за радио телевизиско емитување користен е критериумот од т. 6 од ЗАПСП.; кај непрофитните радија и точките 7 и 8 од ЗАПСП; кај јавното соопштување соодветно применети се точките 2, 3, 4, 7, од ЗАПСП.

Меѓутоа, при определување на висината на надоместоците за концерти и други манифестации – Тарифни броеви 36 до 38 од Предлог – тарифата, висините на соодветните проценти се повисоки во случаите кога користењето на предметите на сродните права се агрегирани (истовремено се користат) со користењето на авторските дела, а дури во некои делови висината на надоместоците ја преминуваат границата на постојните меѓународни стандарди.

Затоа, се препорачува сите наведени недостатоци да се земат предвид и соодветно да се вградат во Правилникот за надоместоците за користење на фонограми и изведби со Тарифата за надоместоци за користење фонограми и изведби.

Во оваа насока, Комисијата дава и дополнителни коментари во насока на појаснувања на поедини мислења и забелешки кон Предлог - тарифата:

3.2. За вредноста на бодовите и опфатот на корисниците

Комисијата, поаѓајќи од постулатите на АПСП, според кои носителите на правата, односно организациите за КУ се самостојни и релативни суверени во своето одлучување за користење на правата, вклучително и определувањето на вредноста на надоместоците од користењето, и согласно ЗАПСП, немаат надлежност да завлегуваат

во прашања што се суверени права на носителите на правата, особено во делот за висината на надоместоците (освен за примената на методолошкиот пристап определен во членот 138 од Законот), сепак како дополнителен методолошки пристап, укажива на следното:

-и носителите на правата и корисниците на правата имаат обврска да определуваат, односно да договараат надоместоци што ги земаат предвид реалните економски состојби во дадено време и даден простор.

-според хронолошкиот редослед од членот 139 од ЗАПСП и согласно наведените критериуми од ЗАПСПаколот, актите за утврдување на висината на надоместоците, се определуваат со: 1. Општ договор меѓу организацијата за КУ и здруженијата на одделни категории корисници, односно нивните комори што го претставуваат мнозинството корисници (општ договор); 2. Поединечен договор меѓу организацијата и поединечен карактеристичен корисник (поединечен договор) и 3. општ акт на организацијата за КУ (Правилник со Тарифа) за определување за висината на надоместоци. Доколку не постојат, односно врз основа на преговори во добра волја на обете страни не се договорени поинакви износи на надоместоци за користењето (преку општ договор или поединечен договор), се применуваат износите определени во правилникот со Тарифа.

Оттаму произлегува дека е препорачливо преговарањето и договарањето општ договор за соодветни групации на корисници, односно поединечен договор со поедини специфични корисници со кои би можело да се определат износи што можат да бидат взаемно прифатливи (вклучително за износите на бодовите/паушалите) и можат да бидат пониски во однос на одредбите од Тарифите.

3.3. За категоризациите

Забелешките за широките и несоодветни категоризации, Комисијата не ги зема предвид, поаѓајќи од фактот дека тие, покрај критериумите од ЗАПСП, се изработени и според други објективни критериуми, определени во соодветните позитивни прописи (за радиодифузната дејност, за угостителската дејност и др.).

3.4. Искористеноста

Во забелешката дека "... при пресметување на овие надоместоци (*се мисли на паушалите*) треба да се земе предвид степенот на искористеност на објектите во кои се соопштуваат фонограми, а не капацитетот, времето и подрачјето во кое се наоѓа објектот" Комисијата укажува дека степенот на искористеност директно е определен како основ за определување на надоместоците во членот 137 став (1), (2) и (3) од ЗАПСП и се однесува за оние користења што зависат од директното и нужно користењето на АПСП (основата е приход), додека за ненужните, односно пријатните користења во интерес на крајните корисници, (каде основа се паушали) степенот на искористеност може да се определи единствено преку индиректни показатели, а што се определени во членот 138 од ЗАПСП, како и при непосредното договарање на висината на надоместокот, согласно членот 139 на ЗАПСП.

3.5. За стимулансите

Во однос на стимулативните висини на надоместоците (стимуланси и попусти заради редовност во плаќањето и сл.), Комисијата укажува дека ова прашање не е предмет на законската регулатива на авторското право и сродните права, но субјектите, во правниот систем на Република Македонија се должни да го почитуваат принципот за рамноправен третман на сите категории корисници.

Во таа смисла, Комисијата се залага за соодветна корекција во Правилникот на ММИ.

IV-За моделот и системот на за остварување на колективното управување

4.1. Согласно 140 став (3) и член 143 став (1) и (3) од Законот, **Комисијата не е надлежна да дава мислење за законски утврдениот модел и систем за остварување на колективното управување на авторското право и сродните права во Република Македонија**, за што, веќе во официјална процедура се изјаснило Собранието на Република Македонија и бројните официјални експерти, определени од органите и телата на Европската Унија (Европската комисија и други.) и WIPO, како и други невладини меѓународни организации.

Сепак, и со оглед на некои доставени забелешки што завлегуваат во битните постулати на системот на КУ, како и во корелативноста на основите за определување и методологијата на определување на висината на надоместоци, Комисијата, укажува и на следното:

4.2. *За разграничувањето на правата што се управуваат од страна на авторите и некои носители на сродните права, за двојното наплаќање надоместоци*

Во однос на забелешките дека: .. “Не постои јасно разграничување на правата кои се управуваат од страна на Здружението за заштита на авторски музички права „ЗАМП“, Скопје (ЗАМП) и ММИ, со оглед на тоа што и на ЗАМП му се доделени одредени овластувања во делот на произведувачите на фонограми за кои права корисниците во РМ веќе плаќаат надоместок,“; “... голем дел од недостатоците во Предлог-тарифата се идентични со тарифникот на ЗАМП, односно истите се повторуваат, што би довело до ситуација за ист однос двојно да се наплаќа“, што како забелешки се присутни кај повеќето корисници што доставиле свое мислење, Комисијата цени дека ЗАПСП прави целосно разграничување помеѓу авторското право и сродните права и консеквентно, на КУ на авторското право и на КУ на сродните права.

Во праксата, а согласно ЗАПСП, организацијата за КУ - ЗАМП е овластена колективно да ги управува правата на авторите (авторите, композиторите и аранжерите на музика), додека организацијата за КУ - ММИ е овластена колективно да ги управува сродните права на произведувачите на фонограми и музичките изведувачи на фонограмите издадени за комерцијална цел и изведби што сами по себе се радиодифузни.

Оттаму, организацијата за КУ -ЗАМП ги управува само правата на музичките автори, додека во име и за сметка на носителите на музичките сродни права никогаш не ги управувала.

При плаќањето надоместок за јавно соопштување авторски музички дела, како и за јавно соопштување на фонограми и на изведби кои самите по себе се радиодуфuzioni или се направени од снимка (од два различна субјекта со овластувања за посебна

различна категорија права), не значи дека се плаќа двојно за иста работа, туку значи дека јавното соопштување на музика претпочита плаќање на повеќе носители на права, а тоа се авторите на музиката (композиторот, текстописецот и авторот на аранжанот), како и носителите на сродните права, а тоа се произведувачите на фонограми и музичките изведувачи.

Затоа и тарифите на ЗАМП и на ММИ се слични поради тоа што се слични или се користат од исти категории корисници.

4.3. Во однос на забелешката од типот "... Самиот закон не содржи ограничување на основање вакви организации чија цел би била штитење на авторското право, а во случајов на сродните права, се создава огромен простор за дополнителни тарифирања за вакви намени за сите корисници на сродните права ... предизвикува дополнителен финансиски товар за компаниите и сите субјекти што би биле должни да ги плаќаат наведените нови, непланирани давачки...", Комисијата укажува дека ЗАПСП не содржи можност за неограничено формирање на вакви организации. Напротив, ЗАПСП точно прецизира, но не исклучува и други права кои може да се остваруваат колективно, а во членот 149 став (2) точно определува дека за КУ на АПСП, за ист вид права, односно користење на правата, по правило, се издава дозвола на една организација.

Неограничувањето во однос на формирањето на организации за КУ, согласно ЗАПСП, се однесува на издавање дозволи за КУ на АПСП на други видови права што колективно се управуваат, а за тоа управување нема формирано соодветни организации.

Воедно, во регулативата од оваа област во земјите на Европската унија, како и во ЗАПСП и другите прописи на Република Македонија авторските надоместоци не се третираат како давачки.

***

5. Комисијата, исто така, врз основа на увидот во ЗАПСП, Барањето и доставената документација и Дозволата, констатира дека ММИ, изразила подготвеност и прифатила дел од забелешките во однос на Предлог - правилникот со Предлог – тарифата што се однесуваат на солидарната одговорност (членот 11 од Предлог-правилникот во случај кога просторот е издаден под закуп и обврзникот за плаќање), како и за регулирање на случаите на реновирање на објекти и мирување на обврската на корисникот за плаќање надоместок.

6. Комисијата, изразува и целосен резект кон природата на сродните права, како и кон самостојноста на носителите на правата во определување на висината на надоместоците.

Но, во интерес на балансираност на односите на носителите на правата и на корисниците на правата, укажува:

6.1. Согласно обврските и резервите преземи од ратификуваната Меѓународна конвенција за заштита на уметниците - изведувачи, фонограмските продуценти и радиодифузните организации (Римската конвенција) - за неприменување на критериумот на издавање што се однесува на заштитата на фонограмските продуценти, и за применување на правото на надоместок од јавно соопштување на фонограми

издадени за комерцијални цели само за домашните носители на правата, се препорачува при примената и определувањето на висината на надоместоците ММИ да го има предвид и овој факт.

Законот дава можост врз основа на склучени билатерални реципрочни договори за застапување со соодветни странски здруженија или врз основ на фактички реципроцитет надоместоците да се однесуваат и за странски носители на правата. Но, до појавувањето на таквите правни ситуации, надоместокот е опортуно да се преговара и договара само за домашните носители на правата.

6.2. При определувањето на надоместоците и/или договарањето на надоместоци треба соодветно и компаративно да се земаат предвид и искуствата на државите-членки на Европската унија, а особено од Регионот, вклучително и на почитување на соодветните меѓународни стандарди за определувањето на висините на надоместоците (пред се документот на WIPO за колективното управување со авторското право и сродните права -WIPO/ACAD/00/12(ii)).

6.3. При договарањето и/или склучувањето на општите и поединечните договори со корисниците на правата со кои се определува висината на надоместоците, особено да се имаат предвид дека членовите 138 и 139 од ЗАПСП, што покрај за тарифите, задолжително се применуваат и за овој вид договори.

6.4. При определувањето на тарифата и/или договарање и склучување на договорите од законот, секогаш е опортуно да се имаат предвид и општите економски услови во државата што се подеднаква детерминанта како за носителите на правата, така и на корисниците на правата и нивната корелација/компарација со соодветните решенија во другите држави.

Претседател на Комисијата,

Проф.Д-р. Родна Живковска